

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Eligitur sententia affirmans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS VIII.

An delectationes morosæ sint ejusdem speciei cum opere externo?

SUMMARI.

1. *Aperitur status questionis.*
2. *Delectatio morosa est ejusdem speciei cum opere externo.*
3. *Cur possit præscindi in delectatione de circumstantia furti, non autem in delectatione actus carnalis aut circumstantia persone.*
4. *In confessione exprimenda circumstantia persona, quæ fuit morosa delectationis objectum.*

§. I.

Eligitur sententia affirmans.

Questio maxime procedit de delectatione morosa in materia venerea: cum enim in peccatis carnalibus plures species inter se distinctæ reperiantur, quæ non tantum habent oppositionem cum virtute castitatis, sed etiam justitiæ, pietatis, &c. ut stuprum, incestus, adulterium, &c. quæritur, an morosa delectatio de tali opere cogitato eandem sortiatur speciem, ac ipsum opus cogitatum, & sicut ipsa peccata carnalia, sic morosæ delectationes ipsorum inter se specie distinguantur? Ubi

Certum est primò, Si delectatio sit efficax & conjuncta cum consensu in opus, ut frequentius contingit diu in carnalis peccati delectatione hærentibus, tunc esse ejusdem malitiæ & speciei cum opere externo, quia opus externum ut est à parte rei, sic est objectum specificativum efficacis voluntatis: adeoque, si ipsum habeat diversam malitiam, eandem refundet in efficacem voluntatem peccandi. Sic specie distincta peccata sunt consentire in commercium carnale cum consanguinea, conjugata, sacra, &c.

Certum est secundò. Si quis voto castitatis adstrictus habeat morosam delectationem de quocunque peccato carnali, semper committere peccatum sacrilegii, siquidem votum castitatis omnium prohibet omnem actum repugnantem virtuti & honestati castitatis.

Certum est tertio. Delectationes morosas de peccato sodomitico, bestiali, contra naturam, esse inter se specie distinctas; siquidem immediata objecta harum delectationum specie distinguuntur, & in delectationem refundunt diversas oppositiones cum diversis motivis ipsius castitatis.

Certum est quarto. Si morosa delectatio formaliter feratur in ipsam conditionem & circumstantiam personæ speciem mutantem, ut quia v. g. femina est conjugata, consanguinea, &c. hoc ipso sortiatur etiam speciem illius circumstantiæ & operis, utpote pertinentis ad objectum specificativum.

Igitur questio est: an in casu quo delectatio morosa est v. g. de peccato carnali cum femina conjugata, non quæ conjugata, sed quæ pulchra & delectabili, sine complacentia de extrinseca conditione & qualitate personæ, quæ ipsum opus trahit ad novam oppositionem cum virtute justitiæ extra genus castitatis, constituatur in specie adulterii, ac proinde specie distinguatur à morosa

delectatione de peccato carnali cum femina soluta?

CONCLUSIO. *Probabilius est, delectationem morosam esse ejusdem speciei cum opere externo. Ita Sylvius hic a. 8. q. 7. concl. 3. Antonin. Cajetan. Navarrus, Azor, aliique.*

Probatur primò auctoritate S. D. a. 8. ad 4. dicentis: *Delectatio, quæ habet actum exteriorem pro objecto, non potest esse absque complacentia actus exterioris secundum se, etiamsi non statuatür implendum &c.* ergo actus exterior secundum se specificat delectationem: sed actus exterior secundum se non præscindit à circumstantiis, sed secundum illarum specificam differentiam etiam ipse specificam induit diversitatem: ergo similiter delectatio specificam accipit differentiam.

Probatur secundò ratione ejusdem S. D. in q. 15. de Ver. a. 5. *Non sola voluntas operis, sed etiam delectatio de opere sequitur naturam ipsius operis, quod est finis intrinsecus ipsius: siquidem delectationes sunt propter operationes: ergo si in opere reperiuntur distinctæ malitiæ, etiam in delectatione reperiuntur, & si opus à circumstantiis non præscindit, neque delectatio præscindit.*

§. II.

Solvuntur Objectiones.

Objicies: *Morosæ delectationes sortiuntur speciem ab objecto, prout est in apprehensione: sed objectum apprehensum delectationis morosæ potest esse persona delectabilis sub ratione femine, præcisè aliis omnibus circumstantiis conjugii, voti, consanguinitatis, &c. ergo potest etiam morosa delectatio ab hac sola ratione objecti suam malitiam, virtuti castitatis solummodo repugnantem, accipere.*

Confirmatur. *Potest quis delectari in furto, quæ ingeniosum, non quæ injustum est, de jocis quatenus faceti, non quatenus sunt impuri: ergo similiter poterit delectari de commercio cum femina, quatenus femina, non quatenus conjugata.*

Respond. *negando min.* Si illæ conditiones & circumstantiæ aliunde sint cognitæ, nec invincibiliter ignoratæ: nam licet tunc persona explicitè tantum apprehendatur sub ratione femine, nihilominus tamen quia delectans morosè personæ circumstantias invincibiliter non ignorat, & tamen magis vult delectari de nefario opere cum persona iis circumstantiis affecta, quam non obstante illarum notitia à tali delectatione desistere, eadem quoque circumstantiæ implicitè ac interpretativè censentur voluntariæ, atque in objecto contenta.

Ad confirmat. *disparitas est, quòd tunc delectatio non sit de opere, sed de modo operis, cui planè per accidens est, utrum in hoc, vel illo opere reperiatur: adeoque ab illo facillè præscindi potest, opus verò ipsum, quod specificat delectationem non præscindit à circumstantiis personæ.*